

živem spominu, da se je na ta način razpečavalo precej znatno število sreček. Ali bi ne bilo mogoče, da bi začeli taki zavodi in društva, v prvi vrsti naše čitalnice in bralne društva, pridno segati po knjižicah, bodi-si že krajcarskih ali pa tudi desetkrajcarskih? — Hvaležna naloga, ki se popolnoma strinja z njihovimi nameni.

Vsem onim, ki so nam na ta ali oni način k temu pripomogli, da si je naša ideja priborila zdravih in trdnih tal, na podlagi katerih nam bo mogoče v prihodnje vspešno nadaljevati in zidati, najtoplejše zahvalo. Naj bi našli še več posnemalcev, ki naj blagovolé pošiljati oglasila za poverjeništa in nabrane doneske blagajniku upravnega odbora društva „Narodni Dom“, g. dr. Josipu Starétu v Ljubljano.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Državni zbor zboroval je pretekli petek, ne da bi bil volil komisijo za državne dolgove; ta točka dnevnega reda odstavila se je, ker dogovori z gosposko zbornico zaradi onih udov, katere ona pošilja v to komisijo, še niso bili dognani. Seja za volitev delegacij, odmenjena za tekoči teden, pa se je preložila na sredo. — Gledé volitev v delegacije opozarjamo častite čitatelje na naš dopis z Dunaja. Delegacije pričnejo, kakor znano, svoje zborovanje 22. dne t. m., pa se govori v nekaterih krogih, da bode državni zbor tudi poleg delegacij še zboroval, v bolj podučeni krogih pa se trdi, da tega ne bo treba. Odseki državnega zbora začeli so svoje delovanje.

Ker grof Hohenwart ni prevzel volitve v budgetni odsek, izvoljen je bil za predsednika tega odseka grof Rihard Clam, za predsednika obrtniškega odseka namenjen je dr. Hausner, ker se je večina odbornikov odločno izrekla proti izvolitvi prejšnjega predsednika Zallingerja. Legitimacijski odsek izbral si je za predsednika grofa Fr. Kinsky-ja, in ta odsek razdelil si je uže tudi svoj posel in to tako, da so levičarji dobili poročila deseterih volitev, ostalih 21 pa udje izmed desnice.

Ena dalmatinskih oporečenih volitev (dr. Klaič) izročila se je levičarjem, ostale 4 pa dr. Poklukarju. — Dr. Kusy prevzel je precej ostro oporečene volitve dr. Süssa in Auspiza, zoper katere se ugovarja, da so se glasovi kupovali.

Dunajski demokrati obrnili so se v zbornici zoper vlado izrekoma trgovinskega ministra, zakaj ne izvrši razsodbe upravne sodnije gledé cestnih železnic (tramvaj) v dunajskem mestu.

Hrvatska. — Vojska, katero je pravna stranka hrvatski vladi napovedavala zaradi kameralnih pisem, bila se je preteklih štirinajst dni v hrvatskem deželnem zboru. Pristaši Starčevići napadali so hudo vlado in bana, ta pa je precej neukretno zagovarjal postopanje vladino rekoč, da Hrvatska ni bila v poštenem posestvu onih pisem. Po teh besedah nastal je pa v zbornici grozovit krik, pristaši Starčevići obrnili so se proti sedežu banovemu, ki se jim je umikal in konečno tudi umaknil iz zbornice. Pristaši narodne stranke branili in zakrivali so bana v zbornici, ko jo je pa zapustil, spremljali so ga z živio-klici v njegovo stanovanje. Seja se je sklenila, v drugi seji pa je bilo 6 pristašev Starčevićih zaradi razžaljivega govorjenja in vedenja iz zbornice izključenih za 60, deloma 30 sej, kar pomenja skoraj več, kot pa izreči, da dotični poslanec izgubi svoj mandat.

Zaradi vedenja banovega pa je stavila stranka prava ojster predlog, da naj se cesar prosi, odpraviti tega bana, ker je po svojem žaljivem govorjenju zoper narod hrvatski nemogoč postal v deželi.

Tudi neodvisna narodna stranka stavila je blizu tak predlog, samo da je bil izražen v mirnejih besedah. Predsednik zbornice pa je naznanil, da je sodnji ovadil ona dva poslanca, katera sta hotela v zadnji seji napasti bana. Predlogi, stavljeni zoper bana, prišli so v obravnavo, in Starčevićani, kakor tudi pristaši neodvisne narodne stranke napadali so zopet silovito besedovanje in dejanje banovo, pristaši vladini pa so bana zagovarjali in branili, kakor bi celó drugače ravnati ne bi bil mogel. Ko se je večini zdelo govorjenja dosti, predlagali in sprejeli so konec razprave, dvema Starčevićancema dodalo se je zaradi ojstrega govorjenja še izključenje od daljnih 30 sej in Hrvatska bila je zopet mirna. Drug avstrijski svet pa vendar-le sodi, da je brezkončnega in brezozirnega ravnanja in postopanja na Hrvatskem preveč.

Akoravno se postopanje Starčevićanov ne odobrava, obsoja se pa v drugih avstrijskih krogih izzivljajoče postopanje sedanje ogerske vlade nasproti Hrvatom, povdarjajoč, da so poprej pravdo zaradi dvojezičnih grbov, sedaj pa pravdo zaradi kameralnih pisem Madjari prav namenoma in brez vse potrebe z žaljenjem hrvatskega narodnega čuta vrgli med svet. To se Madjarom toliko bolj zamerja, ker je njihovo vedenje nasproti Srbom, Slovakom in Rumuncem tudi prav tako, in po javnih glasovih soditi čas ni daleč, da bo tako brezozirno in razžaljivo vedenje vzrok velikanskega prevrata, ki bo enako poguben madjarskemu šovinizmu, kakor nevaren za miren razvoj vse države.

Zadnje dni bile so v hrvatskem zboru te malo prijetne razprave končane, predlogi obrnjeni zoper nespretnega bana zavrženi, zborovanje deželnega zbora hrvatskega pa pretrgano za 14 dni, med katerimi bodo odseki izrekoma budgetni odsek nadaljevali svoje delovanje.

Česka. — Dogodbe zadnjega poletja na Českem dale so tamošnjim nemškimi prenapetnežem povod, z interpelacijo udrihati po Čehih in po vladi zaradi preganjanja Nemcev. Tudi česki poslanci izrekli so se zoper one javnemu miru nevarne dogodbe naglasujoči, jeli noče vlada enako strogo postopati zoper žaljivce českega, kakor zoper one nemškega naroda v deželi.

Deželna vlada stopila je v delovanje s tem, da je razpustila mestni zastop Kraljičinega dvora. To je, kakor se čuje nekaj zadostenja za tam s kamenji napadene nemške turnarje; kedar se pa vlada obrne tudi zoper nemške rogovileže v česki deželi, potem pa krika v zatiranji nemštva v deželi ne bo konca ne kraja.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 14. oktobra ob 1. uri 10 minut popoldne.

Minister Dunajevski predložil je proračun za l. 1886., ki rednega gospodarstva kaže presežek par sto tisoč gold., izrednega pa primanjkljaj 6 milijonov, ki se pokrijejo z izrednimi presežki tekočega leta (plačil severne železnice). Delegati izvoljeni so: za Kranjsko Hohenwart, namestnik Klun, za Goriško Tonkli, namestnik Valussi; obrtniški odsek izvolil si je za načelnika Hausuerja, davkovski pa dr. Poklukarja. Začetek adresne razprave v soboto.